http://www.dziennikzwiazkowy.com/reportae/16689-jubileusz-70-lecia-polonia-technica.html

Jubileusz 70-lecia Polonia Technica

Piątek, 27 Maja 2011

Organizacja Polonia Technica założona została w Nowym Jorku w maju 1941 roku z zamiarem pomocy przybyłym tutaj z różnych krajów europejskich polskich inżynierów i techników. Głównym celem była pomoc w asymilacji społecznej w nowym kraju. Kilka lat później, z zakończeniem II wojny światowej przybyła do Stanów duża grupa inżynierów i techników polskich z Wielkiej Brytanii po demobilizacji Armii Polskiej. Grupa ta bardzo energicznie włączyła się do pracy organizacyjnej. Celem organizacji pozostała profesjonalna integracja oraz wzajemna pomoc w rozwiązywaniu problemów adaptacyjnych w poszukiwanie mieszkań, odpowiedniej pracy, wymiany doświadczeń inżynierskich oraz pomocy w zawodowym kształceniu. Prowadzona była duża działalność stypendialna dla studentów polskiego pochodzenia, studiujących na kierunkach technicznych w krajach zachodniej Europy i w Ameryce Południowej.

Pamiątkowe zdjęcie

Polonia Technica bierze czynny udział w działalności amerykańskich stowarzyszeń profesjonalnych. Udziela dużej pomocy polonijnej młodzieży przez organizacje spotkań, które odbywają się pod hasłem *“Taka Polonia będzie, jakie jej młodzieży kształcenie”*. Akcja ta jest bardzo popularna w ośrodku nowojorskim i rokrocznie bierze w niej udział około 800 studentów.

Uroczystości jubileuszowe odbywały się w pięknym zabytkowym budynku Konsulatu Rzeczpospolitej Polskiej w Nowym Jorku na rogu Madison i 37 ulicy. Skrzyżowanie tych ulic nazwano, *"Jan Karski Corner"* po odsłonięciu pomnika tej legendarnej postaci polskiego podziemia z okresu II wojny światowej. Budynek konsulatu to piękny pałac wybudowany w 1902 roku, w stylu francuskiego gotyku przez amerykańskiego milionera De Lamar. Gospodarzem była pani konsul Ewa Junczyk-Ziomecka.

Do Nowego Jorku przybyła liczna grupa rektorów polskich uczelni technicznych, obecni byli reprezentanci Rady Miasta Białystok i Politechniki Białostockiej. Przybyli przedstawiciele polonijnych organizacji technicznych z Wielkiej Brytanii, Austrii, Francji, obecna była delegacja Naczelnej Organizacji Technicznej NOT z prezeską panią Ewą Mankiewicz-Cudny.

Przybyli przedstawiciele organizacji Stowarzyszeń Inżynierów Polskich w Kanadzie oraz amerykańskich organizacji inżynierów Polskich w Chicago, San Francisco, Lincoln (Nebraska), Kalamazoo (Michigan), Seattle (Washington). Inżynierów Polskich w Chicago reprezentował prezes Mirosław Niedzinski oraz Jan Płachta.

Rektor Politechniki Gdańskiej, profesor Henryk Krawczyk, wręczał medale urodzonego w Gdańsku, 400 lat temu, astronoma, twórcy nowożytnej selenografii, Jana Heweliusza (1611-1687). Medale te

opracowane przez muzem historyczne miasta Gdańska otrzymali: Wojciech Misiolek, Piotr Moncarz, Jan Płachta, Janusz Romański, Andrzej Targowski, Janusz Zastocki i Jacek Zurada. W imieniu Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych (NOT) Ewa Mankiewicz-Cudny wręczała medale Feliksa Kucharzewskiego (1849-1935) za zasługi dla piśmiennictwa technicznego. Feliks Kucharzewski był cenionym redaktorem i dziejopisarzem polskiego piśmiennictwa technicznego. Medale Feliksa Kucharzewskiego otrzymali: Jolanta Zastocka, Jan Płachta, Janusz Romanski i Andrzej Targowski.

Oficjalnego otwarcia dokonał mgr inż. Ryszard Bąk, obecny prezes Polonia Technica. Gości powitał honorowy prezes Polonia Technica mgr inż. Janusz Zastocki. Prezes Zastocki przypomniał historię organizacji oraz przedstawił sylwetki wybitnych postaci Polonia Technica.

Tadeusz Sendzimir (1894-1989), inżynier, wynalazca, konstruktor urządzeń walcowniczych. Podczas I wojny światowej założył fabrykę drutu i gwoździ w Szanghaju. W latach międzywojennych w Polsce uruchomił fabrykę produkującą blachy sposobem zimnego walcowania. W 1939 roku przybył do Stanów Zjednoczonych. W stanie Connecticut założył fabrykę walcowni, które zrewolucjonizowały sposoby wytwarzania blach. Kilka uczelni nadało mu tytuł doktora honoris causa. W 1990 roku Nową Hutę pod Krakowem nazwano *“Hutą imienia Tadeusza Sendzimira”*.

Frank Piasecki (1919-2008) był autorem rewelacyjnych pomysłów w konstrukcjach helikopterów, był dzialaczem polonijnym, filantropem. Był projektantem pierwszego na świecie podwójnego, rotacyjnego helikoptera. W 1986 roku prezydent Reagan nadał jemu *National Medal of Technology*, najwyższe amerykańskie odznaczenie za osiągnięcie w rozwoju technologicznym.

Zdzisław Starostecki był współkonstruktorem rakiety *Patriot*, przez wiele lat pracował w ośrodku amerykańskiego ministerstwa obrony, gdzie opracowywano najnowsze rodzaje uzbrojenia. Miał dostęp do najbardziej tajnych badań wojskowych. W uznaniu jego zasług dla polskiej myśli technicznej Polonia Technica nadała mu tytuł honorowego członka.

Wojciech Rostafinski (1921-2002) był długoletnim członkiem Polonia Technica. Maturę ukończył na krótko przed wybuchem II wojny światowej. Brał udział w powstaniu warszawskim. Po zakończeniu działań wojennych studiował w Belgii. Od 1953 roku mieszkał w Stanach Zjednoczonych. Studia doktoranckie odbył na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku. Przez wiele lat pracował w NASA, zajmował się popularyzacją nauk ścisłych, podboju kosmosu i historii nauki.

Podstawową częścią uroczystości jubileuszowych było seminarium naukowe z udziałem przybyłych gości z różnych stron świata. Janusz Zastocki, otwierając sesje naukową, mówił między innymi o Tadeuszu Kościuszce, który znany był również jako inżynier wojskowy. Jego genialne rozwiązania można po dzień dziesiejszy podziwiać w fortyfikacjach West Point, Saratoga i innych.

Inną często wymienianą postacią był polski milioner Erazm Jerzmanowski (1844-1906). Mówiło się o nim, że oświetlil Amerykę. Jego rezydencja znajdowała się na Madison Ave. w pobliżu budynku Konsulatu RP. Erazm Jerzmanowski przez 20 lat mieszkał w Nowym Jorku i był jedną z czołowych postaci ówczesnej Polonii amerykańskiej. Pochodził z rodziny ziemiańskiej, gimnazjum ukończył w Warszawie. Brał udział w powstaniu styczniowym w 1863 roku i po jego upadku musiał opuścić Polskę. We Francji studiował w szkole inżynierii i artylerii wojskowej. Uczestniczył w wojnie Francji z Prusami w 1870 roku. Po klęsce Francji rozpoczął pracę u przemysłowca specjalizującego się w produkcji gazu oświetleniowego. W 1873 roku przybył do Stanów Zjednoczonych. W Nowym Jorku uzyskał patent na produkcję gazu oświetleniowego i zainteresował przedsiębiorców budową miejskiej kompanii gazowej. Jerzmanowski założył również kompanie gazowe w Chicago, Baltimore, Indianopolis, Memphis i w kilku innych miastach amerykańskich. Swój olbrzymi majątek przeznaczał na cele polonijne, wspierał działalność Związku Narodowego Polskiego. Utrzymywał Czytelnię Polską w Nowym Jorku, wspierał finansowo polskich twórców, malarzy. Wydawał duże sumy na budowę polskich kościołów, finansował między innymi budowę kościoła św. Stanisława Biskupa i Męczennika przy 7 ulicy na Manhattanie.

Ewa Mankiewicz-Cudny mówiła o roli Federacji SNT-NOT w integrowaniu polskich inżynierów w kraju i za granicą. Prorektor Politechniki Warszawskiej, profesor Tadeusz Kulik, jako jeden z głównych

organizatorów Pierwszego Światowego Zjazdu Inżynierów Polskich mówił o inżynieryjnej współpracy polonijnej. Mgr inż. Janusz Ptak, prezes Stowarzyszenia Inżynierów Polskich we Francji, mówił o roli polskiego inżyniera w rozwoju gospodarki francuskiej i europejskiej. Z okazji 150. rocznicy urodzin Rudolfa Modrzejewskiego Jan Płachta przedstawił historię budowy pierwszego mostu kolejowego poprzez rzekę Mississippi.

Profesor Andrzej Targowski dyskutował o roli polskich inżynierów w kryzysie zachodniej cywilizacji XXI wieku. O publikacjach naukowo-technicznych w dobie internetu mówił profesor Jacek Zurada z Uniwersytetu Louisville w stanie Kentucky. Tematyka odczytów była bardzo obszerna, zróżnicowana i interesująca nie tylko dla techników. Nie sposób tutaj cytować informacje o pozostałych prelekcjach. Zamknięciem sesji naukowej było wręczenie pamiątkowych medali 70-lecia Polonia Technica oraz uroczysta kolacja w sali recepcyjnej Konsulatu. Projekt medalu opracowany został przez małżeństwo Jolanta i Janusz Zastocki. Sponsorem medalu była firma ASTAWA z Białegostoku z prezesem Stanisławem Luniewskim, byłym przewodniczącym Polonia Technica. W części artystycznej wystąpił Dawid Zarzycki, pianista młodej generacji muzyków z Białegostoku oraz soliści z Metropolitan Opera Barbara Revi, Wojciech Bukalski i Pawel Raczkowski.

Zakończeniem uroczystości jubileuszowych była Msza św. w intencji Polonia Technica oraz zmarłych polonijnych inżynierów i techników. Msza została odprawiona na Manhattanie, w kościele św. Stanisława Biskupa i Męczennika przy ulicy 7, który budował, wspomniany wcześniej, polski milioner Erazm Jerzmanowski. Po Mszy św. odbyło się symboliczne poświęcenie pamiątkowej tablicy w hołdzie polonijnych inżynierów. Płyta została umieszczona na murze dzwonnicy w Doleystown, w Amerykańskiej Częstochowie. W pobliżu ołtarza głównego znajduje się piękny, duży portret Błogosławionego Jana Pawła II. Pamiątkowa tablica w przedsionku kościoła przypomina, że tutaj, w piątek 2 lipca 1909 roku, mszą żałobną i ceremonią pogrzebową pożegnana została polska i amerykańska aktorka Helena Modrzejewska. Tablice odsłonięto w stulecie śmierci, 8 kwietnia 2009 roku.

Polonia Technica zorganizowała dla gości przybywających na Jubileusz 70-lecia zwiedzanie największej oczyszczalni ścieków w Nowym Jorku, jednej z najbardziej nowoczesnych w Stanach Zjednoczonych. Dla osób zainteresowanych zorganizowany był również 2-godzinny rejs statkiem wokół Manhattanu.

Zamknięcie obchodów i pożegnalny obiad zorganizowano w salach konsulatu generalnego RP. Pani Konsul Generalna Ewa Junczyk-Ziomecka wyraziła zadowolenie, że obchody 70 lat Polonia Technica odbywały się w konsulacie, na skrawku polskiej ziemi. Ucieszyła się z obecności znakomitych gości z Polski. Była bardzo zadowolona z wyróżnienia medalem 70-lecia Stowarzyszenia Polonia Technica. Pani konsul dodała, że Polonia Technica powinna kontynuować swoją misję promocji polskich inżynierów, budować prestiż i reputację profesjonalnej Polonii w USA, dbać o dobro naszej ojczyzny Polski.

Żegnając się z reprezentantami organizacji Inżynierów Polskich w Chicago, Pani konsul generalny Ewa Junczyk-Ziomecka prosiła o przekazania pozdrowień dla konsula generalnego Zygmunta Matyni w Chicago. Co niniejszym czynimy.

Tekst i Zdjęcia:
Jan S. Płachta